

Nenávist k Rusku je strašlivá droga. Nakonec zničíme sebe, jako každý fetiš, varuje Ivan Hoffman

- CZ24 News | 21. srpna 2022

ČESKO/RUSKO: Dvacátý první srpen nám opět otevírá téma našeho vztahu k Rusku. Ivan Hoffman k tomu poznamenává, že zatímco generace pamětníků druhé světové války a roku 1968 měla tento vztah rozporuplný, pro mladší generace už z tohoto rozporu pocitů zbyla jen čistá nenávist.

„S nenávistí je to ale jako se závislostí na drogách. Narkoman je člověk, kterému dělá dobře, že se poškozuje,“ varuje písničkář, textař, komentátor a pamětník Ivan Hoffman.

U příležitosti 54. výročí okupace Československa armádami Varšavské smlouvy se v souvislosti s válkou na Ukrajině nabízí oprášit vzpomínky na starou zradu, neboť od ní se odvíjí náš komplikovaný vztah k Rusku. Z jedné strany ho určuje vděčnost za osvobození od německého nacismu, z druhé pak nenávist za násilnou likvidaci pokusu o socialismus s lidskou tváří. Zjednodušeně řečeno – nebýt Rusů, Němci by nás vyhladili; kvůli Rusům jsme ovšem kus života prožili v nesvobodě.

Tento historický mix vděčnosti a nenávisti vzal za své s tím, jak vymřela generace pamětníků mnichovské zrady a druhé světové války. Mladší generace si už vůči Rusům osvojily pouze většinový despekt a nenávist. Instinktivní vymezování se vůči Rusku se stalo součástí západní identity, k níž se většinově hlásíme.

Válka na Ukrajině se pak pro protiruskou politickou reprezentaci stala příležitostí, užít si nenávisti dosyta. Diplomatické, ekonomické, ale i kulturní vztahy s Ruskem jsou v troskách a nevraživost je vzájemná.

S nenávistí je to ale jako se závislostí na drogách. Narkoman je člověk, kterému dělá dobře, že se poškozuje. Člověk na drogách je zcela soustředěn na svou závislost. Nic jiného než droga ho nezajímá, o ničem jiném není schopen se bavit. S nenávistí je to podobné. Ovládne člověka, připraví ho o soudnost, znemožňuje mu vidět svět v souvislostech. Nenávist k Rusku má stejně obsedantní projevy a devastující důsledky, jako závislost na heroinu.

Čeho jsme dnes svědky mezi Západem a Ruskem, je v podstatě odehraný děj: Západ se tak dlouho nad Rusko povyšoval, Ruskem pohrdal, Rusku nedůvěřoval a při každé příležitosti se ho pokoušel oslabit, poškodit, anebo alespoň ponížit, až Rusům došlo, že pro Západ nikdy nebudou rovnocenným partnerem. Trvalo jim to dlouho, ale nakonec se smířili s tím, že usilovat o pragmatické vztahy se Západem je ztráta času, že se před Západem musí mít na pozoru a partnery že musí hledat jinde, neboť vnucovat se Západu nikam nevede.

Nenávidět někoho, kdo se k nám otočil zády, pro koho již nejsme zajímaví a do budoucna již s námi nepočítá, je nenávist jaksi platonická, postrádající aktivního adresáta. Co dnes Západ na Rusech nenávidí, bude, zdá se, naše vlastní závislost na ruském plynu či na ropě. Být závislý na někom, koho si nevážím, kým pohrdám, je ponižující; a jsem-li navíc tomu, kým pohrdám, kvůli své závislosti k smíchu, pak nenávist vůči němu je logicky až zuřivá.

Jako je marné přesvědčovat narkomana, že by mu bylo lépe bez drogy, je stejně zbytečné vysvětlovat někomu, kdo je paralyzován nenávistí, že se nesmyslně poškozuje a že by se měl léčit. Nenávist vůči Rusům (ale současně také vůči Číňanům!) až za hrob, samozřejmě něco stojí, ale současně ta nenávist může být i formou terapie. Je tomu jako se substitucí u narkomanů, kdy se užívání původní drogy nahrazuje lékařsky předepsaným užíváním látky s podobnými účinky a vlastnostmi.

Chorobně nenávistné jedince v kruté zimě zahřeje jejich nenávist. Ostatní by pak mohla zahřát nenávist vůči těm, kteří nám „zatopili“ svou nenávistí.

Zdroj: Parlamentní listy